

Αθήνα, 30 Μαΐου 2006

Αριθμ.Πρωτ.:1460

Προς τον
Κύριο Προκόπη Παυλόπουλο
Υπουργό Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης & Αποκέντρωσης
Βασ. Σοφίας 15
106 74, Αθήνα

Ως γνωστόν, το δικαίωμα των πολιτών να αναφέρονται στις δημόσιες αρχές, όπως και η αντίστοιχη υποχρέωση των υπηρεσιών να απαντούν εγγράφως, αιτιολογημένα και εντός ορισμένης προθεσμίας σε αυτούς, είναι κατοχυρωμένο με τις διατάξεις του άρθρου 10, παρ. 1 και 3, του Συντάγματος (2001). Επίσης, με τις διατάξεις του άρθρου 4, παρ. 1, του Ν.2690/1999 («Κώδικας Διοικητικής Διαδικασίας») προβλέπεται ότι οι διοικητικές αρχές, όταν υποβάλλονται αιτήσεις, οφείλουν να διεκπεραιώνουν τις υποθέσεις των ενδιαφερομένων και να αποφαίνονται για τα αιτήματά τους μέσα στην προθεσμία που τυχόν καθορίζεται από τις σχετικές διατάξεις, ειδάλως μέσα σε προθεσμία 50 ημερών.

Δυστυχώς, έναντι των δημοσίων υπαλλήλων οι ανωτέρω διατάξεις δεν εφαρμόζονται. Αντιθέτως, σχετική ρύθμιση περιέχεται στην με αριθμό ΔΙΔΑΔ/Φ.18/784/28/7-1-1997 εγκύκλιο της Γενικής Γραμματείας Δημόσιας Διοίκησης, του Υπουργείου Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης & Αποκέντρωσης (φωτοαντίγραφο της οποίας επισυνάπτεται), η οποία, όμως, περιορίζεται σε μια απλή παραίνεση προς τις δημόσιες υπηρεσίες για απάντηση στα αιτήματα των υπαλλήλων τους που αφορούν σε θέματα της υπηρεσιακής τους κατάστασης. Ειδικότερα, με την εν λόγω εγκύκλιο τονίζεται ότι η αρμόδια υπηρεσία πρέπει να απαντά στον υπάλληλο μέσα σε εύλογο χρόνο, που δεν θα πρέπει να υπερβαίνει τον μήνα, εφόσον πρόκειται για αίτημα που δεν απαιτείται γνώμη ή απόφαση άλλου οργάνου, ή να ενημερώνει τον υπάλληλο για την πορεία του θέματός του εντός εύλογου χρόνου ενός μηνός, εφόσον για την αντιμετώπιση του θέματος απαιτείται δικαιολογημένα χρόνος μεγαλύτερος του μήνα.

Αυτός φαίνεται να είναι και ο λόγος για τον οποίο ο Συνήγορος του Πολίτη, στα οκτώ χρόνια λειτουργίας του, έχει γίνει αποδέκτης σημαντικού αριθμού αναφορών που του απευθύνουν υπάλληλοι φορέων του δημοσίου τομέα, οι οποίοι διαμαρτύρονται για την εκ μέρους των υπηρεσιών τους μη απάντηση ή μη διεκπεραίωση υποβληθέντων εγγράφως αιτημάτων τους. Η Αρχή έχει διαπιστώσει ότι, στη συντριπτική πλειονότητα των περιπτώσεων, ακόμη και η εν λόγω εγκύκλιος δεν εφαρμόζεται προσηκόντως, η δε πρακτική τής μη απάντησης ή/και της μη

ανταπόκρισης από τις δημόσιες υπηρεσίες σε θέματα που αφορούν στην υπηρεσιακή κατάσταση των υπαλλήλων τους συνεχίζεται (βλ. *Ετήσια Έκθεση του Συνηγόρου του Πολίτη 2003, 177*).

Σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 3, παρ. 2, του Ν.3094/2003 «Συνήγορος του Πολίτη και άλλες διατάξεις» (ΦΕΚ Α 10/22.10.2003) «...δεν υπάγονται στην αρμοδιότητά του (Συνηγόρου του Πολίτη) θέματα που αφορούν στην υπηρεσιακή κατάσταση του προσωπικού των δημοσίων υπηρεσιών».

Η εν λόγω διάταξη προκαλεί μια θεσμική αδυναμία παρέμβασης του Συνηγόρου του Πολίτη. Αδυναμία, η οποία σε συνδυασμό με την ουσιαστική απουσία ελεγκτικού μηχανισμού που να διερευνά αναφορές για θέματα υπηρεσιακής κατάστασης των δημοσίων υπαλλήλων, έχει ως αποτέλεσμα να μην εξασφαλίζεται η προστασία των δημοσίων υπαλλήλων ως διοικούμενων, η οποία και αποτελεί βασική αρχή που πρέπει να διέπει τη δράση της σύγχρονης Δημόσιας Διοίκησης. Όπως άλλωστε αποτυπώνεται και στην εισηγητική έκθεση του Ν.2690/1999 (άρθρο 2), στους διοικούμενους, με την ευρεία έννοια του όρου, προφανώς περιλαμβάνονται και τα φυσικά πρόσωπα ανεξάρτητα με την έννομη σχέση που τα συνδέει με το Δημόσιο, τους Ο.Τ.Α. και τα λοιπά Ν.Π.Δ.Δ.. Επιπλέον, το άρθρο 4, του Ν. 2690/1999 χρησιμοποιεί τον όρο «ενδιαφερόμενοι», στους οποίους σαφώς περιλαμβάνονται και οι δημόσιοι υπάλληλοι.

Σεβόμενος το γράμμα του νόμου, ο Συνήγορος του Πολίτη αποφεύγει να διερευνήσει τις σχετικές αναφορές που του απευθύνουν οι δημόσιοι υπάλληλοι. Ωστόσο, πρόκειται για μια σοβαρή μορφή κακοδιοίκησης, την οποία δεν επιτρέπεται άνευ ετέρου να παρακάμπτει, καθώς στη γενική αρμοδιότητά του περιλαμβάνεται και «η καταπολέμηση της κακοδιοίκησης» (άρθρο 1 παρ. 1 Ν. 3094/2003).

Για τον λόγο αυτό η Αρχή απευθύνεται προς εσάς, αξιότιμε κύριε Υπουργέ, και σας παρακαλεί να επιληφθείτε του θέματος. Στο πλαίσιο αυτό, η Αρχή θα ήθελε να διατυπώσει δυο εναλλακτικές προτάσεις:

- την προσθήκη ρητής σχετικής αναφοράς, είτε στον υφιστάμενο Ν.2690/1999 είτε στον υπό αναθεώρηση Υπαλληλικό Κώδικα, ή εναλλακτικά,
- την έκδοση νεότερης εγκυκλίου, η οποία ερμηνεύοντας τις διατάξεις του Ν.2690/1999, να αντιμετωπίζει το ζήτημα αποτελεσματικότερα, όπως προαναφέρθηκε.

Με τιμή

Γιώργος Β. Καμίνης